

Джейн Остін

Леді Сьюзан

Харків
«ФОЛІО»
2026

I

Леді Сьюзан Вернон — містеру Вернону.

Ленгфорд, грудень

Любий брате,

Я більше не можу відмовляти собі в задоволенні скористатися люб'язною пропозицією, яку ви зробили під час останньої зустрічі, і провести кілька тижнів у вас, у Черчиллі. Тож якщо вам і місіс Вернон буде зручно прийняти мене зараз, сподіваюся вже за кілька днів познайомитися з нашою сестрою, зустрічі з якою я давно бажала. Мої друзі тут, дуже приємні й гостинні, наполегливо вмовляють залишитися довше, проте веселий та товариський характер робить їхнє життя занадто світським для мого теперішнього настрою. Тому з нетерпінням чекаю моменту, коли зможу приєднатися до вашого затишного спокою.

Мені дуже хочеться познайомитися з вашими дорогими дітками й заслужити їхню прихильність. А ще думаю, що це допоможе зібратися з духом, адже невдовзі я буду змушена розлучитися з власною донькою. Тривала хвороба її батька не дозволила мені приділяти їй стільки уваги, скільки підказували обов'язок і любов, а гувернантка, якій я її довірила, виявилася недостатньо відповідальною.

Тож я вирішила віддати Фредеріку до однієї з найкращих приватних шкіл у Лондоні, і мені буде дуже зручно завезти її туди дорогою до вас. Як бачите, я не похитна у намірі приїхати до Черчилля й не прийму жодної відмови. Дізнатися, що ви не зможете мене прийняти, стало б прикрим розчаруванням

*З найтеплішими почуттями,
Ваша віддана сестра, С. Вернон*

II

Леді Сьюзан Вернон — місіс Джонсон.

Ленгфорд

Моя люба Алісіє,

Ти помилилася, гадаючи, що я залишуся тут на всю зиму. Мені й самій прикро це визнавати, адже рідко коли три місяці пролітали так приємно, як ці. Але зараз усе змінилося: жінки в домі об'єдналися проти мене. Ти передбачала такий розвиток подій, коли я тільки-но приїхала до Ленгфорда, і справді, Менверінг надзвичайно привабливий, тож я від початку мала певні побоювання. Я пам'ятаю, як казала собі в кареті: «Цей чоловік мені подобається... Дай Боже, щоб із цього не вийшло біди».

Проте я твердо вирішила бути обачною, пам'ятати, що лише чотири місяці як овдовіла, і маю поводитися дуже стримано. І можеш повірити, моя люба, я так і робила! Я не прагнула нічийої уваги, окрім Менверінга. Жодного флірту, жодних двозначних натяків! Виняток я зробила лише для сера Джеймса Мартіна, якому приділила трохи уваги виключно для того, щоб

відвернути його від міс Менверінг. Але якби світ знав про мої справжні наміри, він би мною захоплювався! Мене називали поганою матір'ю, але всі рішення були прийняті виключно через святе материнське почуття! Я діяла лише заради блага доньки, і якби ця дівчина не була найбільшою дурепою на світі, старання принесли б плоди.

Сер Джеймс зробив Фредеріці пропозицію, але не вдячна дівчина, яка, здається, народилася, щоб псувати мені життя, так затято пручалася шлюбу, що я вирішила відкласти свої плани на деякий час. Відверто кажучи, я не раз шкодувала, що сама за нього не вийшла. Якби він був хоч трохи не настільки дурний, я, безсумнівно, так би й зробила. Але, мушу зізнатися, я дещо романтична в цьому питанні й не можу задовольнятися лише багатством. Зрештою ситуація стала нестерпною: сер Джеймс поїхав, Марія вкрай обурена, а міс Менверінг так несамовито ревнує, що я не здивуюся, якщо в люті вона спробує звернутися до опікуна. На щастя, тут у гру вступає твій чоловік, моя люба! Найкраще, що він зробив у житті, — це відрікся від неї назавжди після її весілля. Тож, благаю, підтримуй його в цьому. Ми тут у жахливому становищі: дім перетворився на суцільне поле бою, всі сваряться, і навіть Менверінг ледь наважується зі мною говорити. Настав час їхати, тому я вирішила залишити Ленгфорд і сподіваюся провести з тобою в місті кілька приємних днів наступного тижня. Якщо я, як і раніше, залишаюся в немилості у містера Джонсона, то тобі доведеться приходити до мене на Вігмор-стріт, 10. Але я все ж таки сподіваюся, що цього разу він буде до мене прихильнішим. Адже,

незважаючи на всі недоліки, він — людина, яку заведено вважати респектабельною, а я його найближча подруга. Тож прохолодне ставлення до мене вважаю, м'яко кажучи, дивним.

До Лондона я заїжджаю до нестерпного місця, а саме — сільського маєтку, бо справді їду до Черчилля. Пробач мені, моя люба, але це мій останній прихисток. Якби я мала будь-яку іншу можливість, я б не розглядала цей варіант. Чарльз Вернон мені глибоко неприємний, а його дружина взагалі лякає. Але доведеться там залишатися, доки не знайду кращого виходу. Фредеріка їде зі мною до Лондона, де я залишу її на виховання у міс Саммерс на Вігмор-стріт. Там вона заведе гарні й корисні знайомства, адже дівчата в цій школі походять з найкращих родин. Вартість навчання захмарна, значно більша, ніж я коли-небудь зможу заплатити, але про це я подумаю згодом.

Прощавай, напишу, щойно прибуду до міста.

Твоя віддана С. Вернон

III

Місіс Вернон — леді Де Курсі.

Черчилль

Моя дорога матінко,

Мені дуже прикро писати, що ми не зможемо виконати обіцянку й провести з вами Різдво. І причина, з якої ми позбавлені цього задоволення, навряд чи може бодай чимось утішити. Леді Сьюзан у листі до мого чоловіка повідомила про намір найближчим часом завітати до нас. І, оскільки цей візит, швидше

за все, викликаний виключно її власними міркуваннями зручності, передбачити, скільки він триватиме, неможливо. Я зовсім не була готова до такої новини й досі не можу пояснити поведінку її світлості. Ленгфорд здавався для неї ідеальним місцем з усякого погляду — і завдяки розкішному та витонченому стилю життя, і завдяки особливій прихильності до містера Менверінга, тож я ніяк не очікувала, що нас так швидко удостоять честі її візиту. Хоча, якщо судити з того, що після смерті її чоловіка наша дружба помітно зміцнилася, я завжди припускала, що в якийсь момент нам доведеться прийняти її.

Містер Вернон, як на мене, був до неї надто люб'язним під час перебування в Стаффордширі. Незалежно від репутації, її поведінка стосовно нього була настільки підступна й лукава ще з моменту наших заручин, що будь-хто менш добродушний, ніж мій чоловік, не зміг би цього пробачити. І хоча, як удові його брата, та ще й у скрутному фінансовому становищі, їй, безперечно, слід було надати матеріальну допомогу, я все ж таки вважаю, що його наполегливе запрошення відвідати нас у Черчиллі було зайвим. Проте, маючи схильність бачити в людях лише найкраще, він дозволив її запевненням у скорботі, каятті й добрих намірах розчулити себе й повірив у щирість. Але я особисто досі не переконана й, попри всю красномовність листа, не зможу остаточно скласти про неї думку, поки не зрозумію справжньої причини приїзду. Ви, мабуть, здогадалися, дорога матінко, з якими почуттями я очікую її прибуття. Щоб завоювати хоча б частку моєї прихильності, їй знадобляться всі ті чари, якими вона так відома, але я, безперечно, намагатимусь не піддаватися,

якщо за ними не стоятиме щось справді гідне. Вона висловлює гаряче бажання познайомитися зі мною й надзвичайно прихильно відгукується про дітей, але я не настільки наївна, щоб вірити, ніби жінка, яка виявила таку байдужість, якщо не сказати жорстокість, до власної дитини, може мати щиру прихильність до моїх.

Міс Вернон буде відправлена на навчання до школи в Лондоні ще до приїзду матері, і я цьому тільки рада — як заради неї, так і заради нас усіх. Їй буде тільки на користь розлука з матір'ю, а дівчина шістнадцяти років, яка отримала настільки жалюгідну освіту¹, навряд чи могла б бути приємним товариством для нас. Реджинальд давно бажав познайомитися з чарівною леді Сьюзан, тож ми розраховуємо, що він скоро приєднається до компанії.

Я рада чути, що батько почувається добре.

*З найкращими побажаннями,
Кетрін Вернон*

IV

Містер Де Курсі — місіс Вернон.

Парклендс

Моя люба сестро,

Вітаю вас із містером Верноном — незабаром у вашому домі оселиться найвитонченіша кокетка

¹ Під освітою розуміється комплекс заходів, що включає не лише науки, але й загальне виховання, етикет, манери, поведінку (прим. ред.).

Англії. Я завжди вважав її визначною майстринею флірту, але нещодавно дізнався про деякі подробиці перебування в Ленгфорді, які доводять, що вона не обмежується звичайною, пустотливою грою, яка могла б влаштувати більшість людей. Набагато сильніше задоволення вона отримує лише тоді, коли сіє зло. Поведінкою щодо містера Менверінга вона довела його дружину до ревнощів і відчаю, а приділяючи увагу молодому чоловікові, який уже був прихильний до сестри містера Менверінга, позбавила милу дівчину нареченого.

Усе це я дізнався від містера Сміта, котрий зараз перебуває в наших краях (ми обідали разом у Герсті та Вілфорді). Він щойно повернувся з Ленгфорда, де провів два тижні разом із її світлістю, і тому якнайкраще обізнаний із ситуацією.

Що ж це за жінка така! Мені не терпиться побачити її на власні очі, тож я неодмінно прийму ваше запрошення й приїду до Черчилля, аби самому скласти уявлення про дивовижні чари, здатні творити такі чудеса — зачаровувати одночасно двох чоловіків під одним дахом, причому обидва були не вільні розпоряджатися власним серцем! І все без чар молодості! Радий дізнатися, що міс Вернон не супроводжуватиме матір до Черчилля, адже навіть гарних манер, які могли б її врятувати, у неї немає. Якщо вірити словам містера Сміта, вона настільки ж нудна, як і пихата. А де пиха поєднується з дурістю, там не може бути навіть гідного уваги удавання, тож міс Вернон, без сумніву, варта лише безжального презирства. А от леді Сьюзан, якщо чутки правдиві, володіє таким витонченим мистецтвом спокушати